

Raportul Psihanalizei cu Medicina Legală

DOCTORAT ÎN MEDICINĂ ȘI CHIRURGIE

PREZENTATĂ ȘI SUSȚINUTĂ ÎN ZIUA DE 22 Iunie 1939.

DE

BRETTER LADISLAU

Raportul Psihanalizei

cu

Medicina Legală

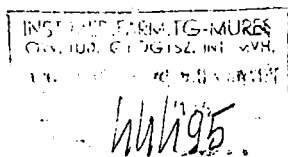

DOCTORAT IN MEDICINA ȘI CHIRURGIE

PREZENTATĂ ȘI SUSȚINUTĂ IN ZIUA DE 22 Iunie 1939.

DE

BRETTTER LADISLAU

UNIVERSITATEA DIN CLUJ
FACULTATEA DE MEDICINĂ

Decan : D-I Prof. Dr. I. DRĂGOIU

Profesori :

Clinica stomatologică	Prof. Dr.	ALEMAN I.
Bacteriologie	"	BARONI V.
Fiziologia umană	"	BENETATO GR.
Istoria medicinei	"	BOLOGA V.
Patologia generală și experimentală	"	BOTEZ A. M.
Clinica oto-rino-laringologică	"	BUZOIANU G. H.
Istologia și embriologia umană	"	DRĂGOIU I.
Semiologia medicală	"	GOIA I.
Clinica ginecologică și obstetricală	"	GRIGORIU CR.
Clinica medicală	"	HATIEGANU I.
Medicina legală	"	KERNBACH M.
Chimia biologică	"	MANTA I.
Clinica oftalmologică	"	MICHAIL D.
Clinica neurologică	"	MINEA I.
Igiena și Igiena socială	"	MOLDOVAN I.
Radiologia medicală	"	NEGRU D.
Anatomia descriptivă și topografică	"	PAPILAN V.
Clinica chirurgicală	"	POP A.
Medicina operatoare }	"	POPOVICIU GH.
Clinica infantilă }	"	POPOVICIU GH.
Farmacologia și farmacognozia	"	STURZA M.
Balneologia	"	TĂTARU C.
Clinica dermato-venerică	"	TEPOSU E.
Clinica urologică	"	URECHIA C.
Clinica psihiatrică	"	VASILIU T.
Anatomia patologică	"	RACOVITĂ E.
Biologia generală	"	SECĂREANU Ș.
Chimia	"	ZOLOG M.
Igiena generală	"	BĂRBULESCU N.
Fizica medicală	Conf.	"

JURIUL DE PROMOTIE

Președinte : Prof. Dr. M. KERNBACH

Membrii : { Prof. Dr. V. BOLOGA
" " D. MICHAIL
" " C. URECHIA
" " T. VASILIU

Supleant : Dl Conf. Univ. Dr. I. GAVRILA

Introducere.

Psihanaliza este o știință relativ nouă, care la început era o „*metodă de tratament a anumitor boli nervoase*“, după definiția lui Freud, pe care-l putem considera ca fondatorul ei. Această definiție, astăzi nu se mai aplică căci domeniul psihanalizei s'a lărgit foarte mult, grație culturii vaste a lui Freud și spiritului său de observație. Meritul lui Freud este considerabil, dacă ne gândim la ostilitatea și dificultățile în contra cărora a avut de luptat la început, datorită faptului, că teoriile sale au jignit sentimentul estetic și cel rațional al majorității oamenilor. Mentalitatea omului este de așa natură, ca să considere injust ceace îi displace. Dat fiind că Freud, — prin evidențierea unei serii de fapte foarte neplăcute și ascunse în adâncimile sufletului omenesc, — a dărâmat vechea credință, după care omul era reprezentat ca o ființă supremă tocmai prin calitățile sale sufletești, — e ușor de înțeles pentru ce chiar și lumea științifică a găsit argumente de a justifica aversiunea sa față de afirmațiile atât de logice ale lui Freud. Cu cât însă, un sistem de idei este mai combătut, cu atât se dezvoltă și se răspândește mai mult și în caz că ideile se arată într'adevăr probante, ele vor eși victorioase din luptă.

Și iată că nici cincizeci de ani n'au trecut dela publicarea primei lucrări psihanalitice, cu toate încercările de opresiune, psihanaliza s'a dezvoltat și a devenit o știință vastă, foarte fertilă găsindu-și aplicări numeroase în cele mai diferite domenii științifice. Jones spune că, importanța unei generalizări științifice se măsoară prin fecunditatea ei. Adevărata semnificația a psihanalizei n'a fost apreciată, decât în ziua, în care aportul ei deveni evident, când teoriile psihanalitice au imprimat o puternică impulsune, psihologiei, patologiei-neuromintale, și au pătruns în domeniul antropologiei, filologiei, folklorului, mitologiei, literaturii, artelor criminologiei, jurisprudenței, sociologiei, pedagogiei etc. pretutindeni găsindu-și o confirmare strălucită.

Medicina Legală fiind una din cele mai vechi ramuri

a medicinei, iar psihanaliza dintre cele mai noi, va fi de un interes special să studiem raportul ce există între ele, ce pare atât de îndepărtat la prima vedere.

Țin să exprim viile mele mulțumiri Domnului Prof. Dr. M. Kernbach pentru bunăvoința cu care m'a onorat și pentru îndrumările date la alcătuirea prezentei lucrări. Totodată aduc respectuoasele mele mulțumiri Dlui Dr. Salvator Cupcea, psihotehnician al Institutului Psihotehnic, pentru lucrările de specialitate pe care mi le-a pus la dispoziție cu atâta amabilitate.

CAPITOLUL I.

Starea actuală a Psihănelizei.

A. *Teoria Inconștientului.* Ideile lui Freud în ultimii ani au suferit o evoluție continuă. De aci urmează că, e foarte greu să facem un expozeu complet al doctrinei, cu atât mai mult cu cât materia a devenit mai vastă, prin faptul că alții, în parte colaboratorii, în parte elevii au contribuit la dezvoltarea ideilor sugerate de el, sau din contră părăsind calea arătată de el, au scos la iveală anumite chestiuni, care au fost chiar în contradicție cu teoriile lui, punând astfel baza diferitelor „Curențe Psihănelitice“. Cu toate acestea teoriile lui Freud ocupă primul plan, de aceea ne vom ocupa cu ele mai pe larg, rămânând să amintim pe scurt și curențele disidente. Vom lăsa la o parte expunerea teoriilor relativ la studiul greșurilor, visurilor, precum și chestiunea nevrozelor și a tratamentului lor, prezentând un interes secundar pentru scopul pe care-l urmărim.

Toate ideile lui Freud au avut ca punct de plecare experiența zilnică și au derivat din încercările lui de a explica fenomenele morbide și numai ulterior s'au cristalizat într'o concepție psihologică. Teoria inconștientului a făcut o revoluție în psihologie. Ceeace denumim sub numele de stare conștientă nu mai dă loc la nici o discuție. Cea mai veche și cea mai bună semnificație a „eului“ inconștient“ este semnificația descriptivă; calificăm inconștient orice proces psihic, a cărui existență ne este demonstrată prin manifestațiunile sale, de care noi nu știm nimic, deși se desfășoară în noi înșine. Față de el, noi suntem ca și față de fenomenele psihice care se îndeplinesc la aproapele nostru. Precis am putea defini inconștientul în modul următor: „Orice proces pe care-l admitem că e activat în prezent, fără ca să știm în acel moment nimic altceva în socoteala lui“. (Freud) Această restricție ne amintește că cea mai mare parte a proceselor conștiente, într'adevăr nu este conștientă decât un timp foarte scurt; devine repede latentă, fiind susceptibilă de a redeveni conștientă. Am putea

spune astfel că procesele au devenit inconștiente dacă am fi siguri că în această stare de latență, ar fi conservat ceva psihic. Ținând seamă de condițiile dinamice, distingem două feluri de „inconștient“ : unul susceptibil adesea ori de a deveni conștient, iar altul care nu se bucură de această transformare, decât cu mare greutate sau chiar de loc. Pentru a indica cu precizie, dacă e vorba de unul sau de celălalt inconștient și dacă dăm acestui termen înțelesul său dinamic sau descriptiv, vom denumi „preconștient“ inconștientul care e latent și vom rezerva celuilalt numele „inconștient“. Cele trei noțiuni : conștient, preconștient și inconștient sunt deajuns pentru descrierea tuturor fenomenelor psihice.

În ce privește conținutul și funcțiunea inconștientului, spunem numai atât că toate tendințele inconștientului, sunt de natură emotivă, călăuzite de un principiu efectiv, denumit de Freud „Principiul plăcerii“, având ca scop unic realizarea satisfacțiunii. Tendințele imprimate de o afectivitate intensă, de primitivism, de egoism, nu pot pătrunde în conștiință grație unei bariere, numită „refulare“. Funcțiunea refularii consistă în a menține cât se poate de departe de conștiință ideile neplăcute sau penibile pentru „Eu“. Refularia este un proces patogen care se manifestă prin intermediul unei „rezistențe“ pe care o opune subiectul în cursul analizei. Tendințele refulate persistă în mod latent în inconștient și imprimându-se de o afectivitate puternică, se sintetizează într'un grup de amintiri, de idei sau de reprezentări, dând naștere la un „complex“. Locul predilect printre tendințele refulate îl ocupă tendințele instinctului sexual, reprezentate prin „libido“ adică forța sau energia cu care se manifestă instinctul sexual. Prin urmare majoritatea complexelor vor fi de natură sexuală. Tendințele refulate pot pătrunde în conștient, manifestându-se sub alte forme lipsite de afectivitate, egoism și primitivism și îngăduite de societate. Această elaborare și transformare a tendințelor refulate se numește „sublimare“, iar manifestațiunile constituiesc echivalentul tendințelor refulate.

B) Construcția Psihicului după concepția recentă a lui Freud

1. Există la om o organizație psihică, intercalată de o parte între excitațiunile sale senzoriale și percepțiunea trebuințelor sale corporale, iar pe de altă parte între acțiunile sale motrice. Organizațiunea servește ca intermediar între aceste două, cu un scop bine definit. Această organizație se

numește „Eu“. Reprezentându-l sub raport spațial, am putea spune că eul formează stratul cel mai superficial al aparatului psihic, constituind sistemul percepțiunii îndreptat spre lumea exterioară și transmite impresiunile primite. În timpul funcțiunii sale se produce fenomenul conștiinței. El reprezintă organul senzorial al fiecărui aparat și precepe nu numai excitațiunile exterioare ci și pe cele din interior, cele ale vieții spirituale. Eul este partea modificată a „Sine“-lui, pe care-l vom studia mai târziu, prin proximitatea și influința lumii exterioare, organizată pentru a percepe excitațiunile și pentru a se apăra în contra lor. Eul a intercalat între trebuință și acțiune, termenul necesar elaborării gândirii, termenul în care se folosește de suvenirile reziduale, pe care i le-a lăsat experiența. Astfel eul detronează principiul plăcerii și îl înlocuește „principiul realității“ mult mai rațional de a asigura securitatea și reușita. În afară de aceasta, grație sistemului de percepțiune se stabilește între eul și timp, acest raport atât de dificil de descris. Fără îndoială acest mod de acțiune al sistemului dă naștere noțiunii de timp.

2. Freud, în studiul eului, plecând dela observația bolnavilor suferind de folia supravegherii, a pus în evidență o instanță particulară de care s'ar putea spune pur și simplu, că este conștiința (în înțeles moral al cuvântului). Totuși e mai prudent dacă ne gândim că această instanță este independentă și conștiința nu-i decât una din funcțiunile sale. Auto-observația indispensabilă activității critice a conștiinței, este atunci o altă funcțiune. La această instanță, îi dă numele de „Supraeu“. Afirmă că, dacă există în noi o conștiință, fie de origină divină sau nu, ea nu este înăscută, contrar sexualității, care există dela început și care nu e ceva supraadăugat mai târziu. Toată lumea știe că copilul mic este amoral; la el, nici o inhibițiune interioară nu se opune impulsurilor, care tind spre plăcere. Rolul jucat mai târziu de supraeu, revine în primul rând unei puteri exterioare, reprezentată prin autoritatea părinților. Influința parentală se exercită prin mijloace de tandrețe și de amenințări cu pedeapsă. Mai târziu supraeu ia locul instanței parentale, acest supraeu dirijează și amenință ca și părinții cari supraveghiau, dirijau, amenințau odinioară copilul. „Supraeu este nu numai succesorul, e chiar moștenitorul legitim al instanței parentale și proveni direct din ea. Totuși există între aceste instanțe o diferență capitală: supraeu, printr'o alegere unilaterală pare a adopta numai duritatea și severitatea părinților, rolul lor prohibitiv, repre-

siv și nu și solitudinea lor fragedă" (Freud). Apariția supraeului este intim legată de complexul Oedip, în așa fel, că supraeul se prezintă ca moștenitorul acestui ansamblu de sentimente atât de importante pentru copilărie. În compensația pierderilor suferite, vechile identificări cu părinții săi vor fi întărite în eul său. Astfel de identificațiuni se vor repeta destul de des în viața copilului. Dar fără îndoială această prima identificare are o importanță specială și ocupă un loc particular în eul, în urma valorii sale sentimentale. Cercetările ne arată că supraeul slăbește și degenerază, când complexul Oedip nu a putut fi biruit. În cursul dezvoltării, alte persoane, care înlocuiesc părinții ca: educatorii, învățătorii, modele ideale, contribuiesc la formarea supraeului. În momentul, în care complexul Oedip cedează locul supraeului, părinții sunt considerații ca ființe sublimе, ideale. Identificarea cu părinții poate să continue și mai departe încă și nu mai influențează decât eul, fiind dat că supraeul e determinat prin primele imagini parentale. Supraeul, într'adevăr reprezintă pentru eul un ideal; eul tinde să se conforme acestui ideal, să-i asemene. Căutând să se perfecționeze fără întrerupere, eul se supune exigenței supraeului. „Supraeul reprezintă toate constrângerile morale și aspirațiunile spre perfecționare, într'un cuvânt tot ceace noi concepem acum psihologic, ca făcând parte din ceace este mai înalt în viața umană" (Freud). Să mai adăugăm că anumite părți ale eului și supraeului pot rămâne și rămân în mod normal înconștiente și că refularea este opera supraeului.

3). În afară de acest eu și supraeu mai există un alt teritoriu psihic, mult mai întins, mai vast și mai obscur decât eul, teritoriul numit „Sine“-le. E partea impenetrabilă a personalității noastre. Știm puțin despre această parte a psihicului și tot ce știm are un caracter negativ și poate fi descris numai prin contrast cu eul. Numai anumite comparațiuni ne permit a ne face o idee despre sine; îl numim „Haos" oală plină de emoțiuni clocotitoare. Il reprezentăm vărsându-se de o parte în somatic, strângând acolo trebuințele pulsionale, cari își găsesc expresia lor psihică în el, fără să putem preciza în ce substrat. Se umple de energie plecând dela pulsioni, fără a arată vre-o organizație, vre-o voință generală; tinde numai la satisfacerea trebuințelor pulsionale, conformându-se principiului plăcerii". (Freud) Procesele cari se desfășură în sine nu se supun legilor logice ale gândirii, pentru ele, principiul contradicțiunii este nul. În sine nu există conceptul timpului, nici indicele scurgerii

vremii și lucru extrem de surprinzător, nici modificarea procesului psihic cu timpul. Se înțelege dela sine, că sinele ignorează judecățile de valoare, binele, răul și morala. Factorul economic sau cantitativ, intim legat de principiul plăcerii domină toate procesele sale. Sine-le este inconștient, irațional și primitiv.

Relațiunea celor trei instanțe este următoarea: eul, care nu e decât o parte a sine-lui, modificat prin proximitatea unei lumi exterioare, amenințătoare, slab din punct de vedere dinamic, — a imprumutat energia sa dela sine și reușește încă să răpcască o oarecare cantitate de energie. Identificarea cu obiectele conservate sau părăsite este un mijloc de împrumutare. Eul trebuie să realizeze intențiunile sine-lui și reușind să descopere circumstanțele favorabile realizațiunii intențiunilor amintite, eul îndeplinește cel mai bine datoria sa. El trebuie să armonizeze exigențele supraeului și sine-lui contradictorii prin tendințele lor. Deaceia eul adeseori nu izbutește să-și îplinească misiunea, cu atât mai puțin cu cât în același timp trebuie să țină cont și de exigențele lumii exterioare. E de notat că diversele fracțiuni ale personalității psihice nu sunt așa de riguros delimitate cum ar părea după descriere.

C. *Viața instinctuală.* Problema vieții instinctuale a ridicat controverse și discuțiuni interminabile, provocând o reacție puternică în lumea științifică față de teoriile psihanalizei.

Freud admite existența a două feluri de instincte: „Instinctul sexual sau Eros și Instinctul de Agresiune“, al cărui scop este de a distruge. Cuvântul sexual îl întrebuințează într'un sens mult mai larg, decât l'au întrebuințat alții până la el, ținând seamă în același timp de opoziția sexelor, de plăcerea sexuală, funcțiunea procreațiunii, de caracterul necuviincios al unei serii de acte și de obiecte, cari trebuie să rămâne ascunse.

1. *Funcțiunea sexuală* este prezentă dela început. Se manifestă mai întâiu prin activitatea unei serii de „componente de instinct“ dependente de zone somatice erogene, aspirând să se satisfacă într'o independență reciprocă și găsindu-și ca obiect corpul propriu al subiectului. Deci aceste componente de instinct nu sunt centralizate, ci „autoerotice“. Sintezele care se succed sunt: un stadiu de organizare cu prevalența componentelor „orale“. Apoi vine o fază „sadic-anală“ și numai ultima fază dă întâiatate organelor genitale, prin care funcția sexuală intră în serviciul reproducțiunii. În prima fază, în faza orală, zona

erogenă bucală joacă rolul primordial și ceea ce caracteriază acest stadiu este acțiunea sugerii. În a doua fază, faza sadic-anală încă nu există opoziție între masculin și feminin și în locul ei găsim opoziția între „activ și pasiv“. Ceea ce ne apare ca masculin, este tendința la dominațiune, care degenerază repede în cruzime. Tendințele cu scop pasiv se leagă de zona erogenă anală, care în această fază joacă rol important. Dorința de a vedea și de a ști se afirmă în mod imperios. După aceasta urmează ultima fază cu prioritatea organelor genitale, adică subordonarea tendințelor sexuale la funcțiunea procreațiunii. Știm, că forța sau energia cu care se manifestă instinctul sexual se numește libido. Trebuie să notăm că libidoul nu urmează întotdeauna în mod ireproșabil evoluția descrisă mai sus.

Paralel cu organizația libidoului progresează și procesul căutării obiectului. Primul obiect de iubire după stadiul autoerotismului este mama pentru ambele sexe, al cărei organ destinat nutrițiunii copilului nu era la început diferențiat fără indoială de propriul său corp. Mai târziu încă în primii ani ai copilăriei, se stabilește relațiunea de „Complex Oedip“, în cursul căruia băiatul mic concentrează, pe de o parte dorințele sexuale asupra persoanei mamei sale, iar de altă parte, dezvoltă sentimente ostile în contra tatălui său, care este rivalul lui. Fetița ia o atitudine analogă, toate variațiunile și derivațiunile complexului Oedip devin foarte semnificative, constituția bisexuală înăscută iese la iveală și multiplică tendințele concomitente. Trebuie un timp oarecare, ca micul copil să se clarifice asupra diferenței sexelor. În această perioadă de investigație sexuală își creiază teoriile sexuale tipice, dependente de imperfecțiunea organizațiunii sale corporale proprii, teorii, care nu pot rezolva problema vieții sexuale. Prima alegere a obiectului de către copil e deci o alegere „incestuoasă“. Caracterul important al vieții sexuale umane este evoluția sa în doi timpi cu o pauză între ale „Viața sexuală atinge primul său apogeu în al patrulea sau cincilea an al vieții, apoi se veștezește această primă înflorire a sexualității. Aspirațiunile intense de până acum vor fi refulate și atunci începe perioada latenței, care va dura până la putertate, în timpul căreia se vor alcătui formațiunile reacționare ale moralei, pudoarei și desgustului. (Freud) La apogeul dezvoltării sexuale infantile, s'a stabilit un fel de organizație genitală, în care organul mascul juca singur rolul și organul feminin nu era încă descoperit, (intâietate spusă phallică). Opozițiunea între cele două sexe nu avea atunci numele de mascul sau

femel, ci în posesiunea unui penis sau castrat. În această perioadă apare „Complexul de Castrație“, diferit la băiat și la fetiță. La băiat rezultă din teama amenințărilor făcute de către părinți, când îl surprindeau în flagrant delict de masturbare și el începe să se teamă de execuția acestor amenințări, fiind sub influința fricii de castrație, cece devine de atunci motorul cel mai puternic al evoluției sale ulterioare, Complexul de castrație a fetei se naște la vederea organelor genitale ale celuilalt sex. „Dorința penisului“ se face stăpână pe ea dorință, care în evoluția sa, în formarea caracterului său va lăsa urme neșterse. În cazul cel mai favorabil această dorință nu poate fi refulată fără desfășurarea unei mari sforțări psihice. Menționăm aci că există un raport foarte strâns între complexul de castrație și complexul Oedip; amenințarea castrației constrânge pe micul băiat de a părăsi atitudinea față de tatăl său și această frică de a pierde penisul său, provoacă dispariția complexului Oedip și înlocuirea lui printr'un supraeu riguros. La fetiță se produce tocmai contrarul; complexul de castrație, în loc să distrugă complexul Oedip, favorizează menținerea lui și fetița îl păstrează pe un timp nedeterminat și nu-l poate birui decât tardiv și sub o formă incompletă. Astăzi știm că acest complex de castrație este unul dintre factorii cei mai importanți în determinarea feminității.

2. Celălalt instinct fundamental după Freud este instinctul de agresiune (și de destrucțiune) al cărui prezentă la om a observat-o studiând două fenomene: sadismul și masochismul. Vom reveni asupra acestui capitol când vom trata perversiunile sexuale. Momentan spunem numai atât că acest instinct este autodestructiv și îl putem considera ca expresiunea unei „pulsiiuni de moarte“, care se manifestă fără excepție în toate procesele vieții. „Pe când pulsiiunile crotice tind să aglomereze în totdeauna mai multă substanță vid pentru a face din ea urități mai mari, până atunci pulsiiunile de moarte se opun acestei tendințe și reduc materia vie la starea inorganică“ (Freud). Tocmai din concursul lor și din opoziția lor decurg fenomenele vieții, care se termină cu moartea. Instinctul autodestructiv este foarte bizar căci tinde să distrugă locuința sa proprie. Freud găsește că instinctele domină nu numai viața psihică, ci și cea vegetativă. Pulsiiunile tind în totdeauna să restabilească o veche stare de lucru. Trebuie să admitem că din momentul în care o stare de lucru a fost abolită, se formează un instinct care tinde să o reînvie, provocând astfel fenomenul numit „Automatismul de repetiție“. Tot cece numim la animale

manifestațiuni de instinct, se produce grație automatismului de repetiție, care arată natura conservatoare a instinctelor. De altfel o găsim revelată și în domeniul spiritual. Putem observa că evenimentele uitate și refulate ale primei copilării, se reproduc în cursul analizei sub forma visurilor și reacțiilor. Reapariția acestor evenimente trecute, pare să lucreze în contra principiului de plăcere: și numai atunci automatismul de repetiție este mai puternic decât însuși principiul plăcerii. Se știe că instinctele sunt conservatoare: „Intrucât această noțiune contribuie la înțelegerea autodistrucției? La ce stare de fapte vechiul instinct conservator voiește să revină?”. Freud răspunde la aceste întrebări presupunând că pe când viața luase naștere din materia neînsuflețită, trebuia să se creieze și un instinct tinzând la suprimarea vieții și la restabilirea stării inorganice. Nici el nu ne explică cum aceste două instincte se confund în timpul procesului vieții și lasă lucrărilor viitoare rezolvirea acestei enigme.

D) *Metodele de Diagnostic și de Tratatament ale Psi-analizei.*

1. Analiza visurilor. Formarea visurilor și tehnica analizei este expusă în opera lui Freud intitulată „Traumdeutung“, de care nu ne putem ocupa în acest loc.

Analiza visurilor, analiza greșurilor, descrisă în „Psychopathologie des Alltagsleben“, amândouă metodele vizează evidențierea conținutului inconștientului.

2. Metoda asociațiunii libere a lui Freud, constând în expunerea tuturor ideilor reale sau absurde, cari trec prin mîntea bolnavului, indiferent de conținutul și de importanța lor pentru dănsul.

3. Diverse modalități de lichidare a complexelor: condamnare, viața sexuală, sublimare etc.

4. Metoda asociației verbale a lui Jung. Într'adevăr această metodă a fost introdusă în psihologia experimentală de către Sir Francis Galton, dar nu avea nici o importanță practică până la stabilirea principiului „determinismului psihic“ al lui Freud, după care procesele psihice nu sunt niciodată fenomene izolate și accidentale, ci sunt totdeauna în strînsă legătură cu fenomenele care le precedă. Având în vedere acest principiu vom înțelege ușor care este importanța metodei lui Jung, constând în a pronunța în fața bolnavului un cuvânt numit „cuvânt inductor, sau test cuvânt“ la care el va trebui să răspundă imediat printr'un cuvânt, care îi vine în mînt, pe care-l numim „cuvânt de reacție“. Acest cuvânt de reacție va fi conform

principiului determinismului psihic, și nici decum la întâmplare. Se măsoară intervalul de timp între cuvântul inductor și cel de reacție și din durata lui se fac deducții relativ la prezența sau absența unui complex. „Se numește complex“ conținutul de reprezentare capabil de a influența reacțiunea la cuvânt inductor. „Această influență se manifestă fie prin aceea că cuvântul inductor atinge direct complexul, fie că se pune în legătură cu cuvântul inductor prin ajutorul intermediarelor. Trebuie să întrebăm cel puțin o sută de cuvinte inductoare, cu ocazia unei ședințe. Cuvintele să fie simple, ușor de înțeles de către orice categorie de bolnavi și să aparțină diferitelor varietăți gramaticale: substantive, verbe, adjective în ordine de frecvență descrescândă. Se vor întrebă câteva cuvinte critice cu mai multe înțelesuri, susceptibile de a atinge complexe. Orice augmentare a duratei timpului de reacție, mai ales cea dublă normalei, este datorită faptului că cuvântul inductor a atins un complex. Există o serie de semne așa numite „semne revelatoare de complexe“. Aplicarea metodei acesteia în psihoză; psiho-nevroză și nevroză, contribuie în mare măsură la elucidarea mecanismului complexelor stând la bază lor și ne permite punerea unui diagnostic exact și în același timp indică punctul de plecare al tratamentului analitic.

D) *Curențele disidente*. Înainte de a încheia expunerea stării actuale a psihanaliziei, trebuie să spunem câteva cuvinte despre curențele disidente. Cel mai important reprezentant al disidenților este Alfred Adler, teoriile cărui s'au răspândit mai ales în America și se bucură de o popularitate foarte mare, datorit faptului că a modificat concepția psihanalitică în ce privește importanța instinctului sexual, tocmai în aceea parte, prin care psihanaliza freudiană a provocat o reacție enormă și a atras aversiunea majorității oamenilor. Concepția lui Adler asupra construcției psihicului este următoarea: „Legătura ce există între mișcarea și viața psihică are o importanță covârșitoare. Numai un organism poate să aibă suflet, Din punct de vedere funcțional psihicul reprezintă un organ agresiv, care înlătură sau apară și asigură, după cum organismul viu e nevoit să atace sau să se apere“. Psihicul nu este niciodată static, ci se prezintă totdeauna într'o stare dinamică, funcționând mereu în vederea unui scop. Influența culturii (civilizației) constituie factorul important în determinarea scopului. Emite teoria „Egotismului“, după care tendințele eului (Ichtrieb) ar reprezenta tendințele principale ale omului, tendințe imprimare de o notă agresivă. Individuiul, copilul

sau adultul prezintă o tendință manifestă la dominație, la superioritate și vrea să devie mai mult decât semenii săi. Adler consideră pe om ca un animal cu organe incomplete. „Această incomplectitudine de naștere sentimentului de inferioritate (Minderwertigkeitsgefühl). Ajungând în conștiință sub forma unui sentiment de nesiguranță, indemnând individul încontinuu să caute o modalitate prin care ar putea rezolva problema acomodării la viață și ar excita la crearea situațiilor în care se pot egala dezavantajele situației sale materiale“. Prin urmare în copilărie fiecare individ prezintă într'o măsură oarecare acest sentiment de inferioritate care devine motorul principal al ambițiunii, al tendinței la dominație și la superioritate, în special la acei, cari au un defect corporal evident. În acest din urmă caz, din reacția față de acest sentiment se poate dezvolta o nervoză. Nu admite existența sexualității infantile și toate manifestările psihice infantile le interpretează pe contul sentimentului de inferioritate. Deși recunoaște că psihicul are un domeniu inconștient, în afară de cel conștient, însă nu explică nici structura și nici funcționarea lui. Spune numai atât că „este conștient ceea ce ne confirmă și inconștient este ceea ce ar putea tulbura argumentarea noastră“ (Adler).

Alți reprezentanți ai disidenților ca: Jung, Stekel, Maeder, Rank, etc. au introdus modificări relativ la concepția nervozelor de o parte, iar de altă parte relativ la metodele de diagnostic și de tratament, fapt care ne interesează mai puțin.

CAPITOLUL II.

Psihanaliza în Criminologie.

A) *Crima și criminalul.* „Crima este o parte a comportării sociale aberante care luptă în contra intereselor bune ale societății, create de elementele proeminente ale acesteia“ (Ben Karpman). Crima fiind astfel concepută, este foarte greu stabilirea sfârșitului comportării sociale propriu zise și începutul celei antisociale, trecerea dela una la cealaltă fiind imperceptibilă.

Factorii etiologici ai comportării antisociale, pentru psihiatru, își găsesec originea lor în stările emoționale ale mediului înconjurător, în care trăiește individul. Freud ne-a arătat că dificultățile de ordin psihologic, cari apar tardiv în viață, își au originea în situațiunile psihologice primare ale vieții. Rank merge mai departe și consideră ca sursă originală și fructoasă a anxietății, trauma primară cauzată prin separarea copilului de mama sa. Prin analogie, el susține că nucleul comportării criminale se schițează încă dela naștere. Alți psihanaliști nu admit această concepție exagerată, Majoritatea psihanaliștilor consideră perioada prima copilărie ca punct de plecare umplută de stări emoționale semnificative. Acestea prezentând aceeași importanță în etiologia neurozelor izbucnite tardiv în viață. „Și dacă această este adevărat pentru neurotici, de ce nu ar fi adevărat pentru criminali, din momentul în care criminalitatea este adeseori expresia dificultăților emoționale inconștiente individului și cari sunt pentru aceea esențial neurotice prin natura lor?“ (Ben Karpman).

Dela perioada din prima copilărie, până la perioada școlară, evenimentele psihice lasă o notă accentuată în viața copilului. Această perioadă este considerată ca perioada de formare a vieții, determinând toate comportările subsecvente. Precum determină comportarea umană normală, ca și cea neurotică, se impune necesitatea determinării a comportării criminale. Trecerea dela comportare normală

la cea neurotică, respectiv criminală, este imperceptibilă. Analiza minuțioasă a criminalilor a arătat că punctul de plecare a criminalității trebuie căutat în perioada primei copilării, când începe comportarea criminală. Trebuie cercetată viața intimă a familiei, relațiile emoționale existente printre diferiți membrii ai familiei, variatele rivalizări și gelozii precum și reacțiunile de ură și de iubire.

Principali factori etiologici a crimei sunt așa numiți „broken-home situations“ (Ben Karpman) „împrejurări de desfacere a căminului“ considerate din punct de vedere psihiatric și nu sociologic. Adică nu e necesar ca un membru al familiei să părăsească familia, ci e suficient ca un membru al ansamblului să fi fost neglijat, să fi avut impresia de a nu fi în familia sa proprie, deși familia este completă și intactă fizic, material și moral, totuși avem de aface cu un „broken-home“ ; astfel comportarea individului este mai mult determinată de ceea ce simte el, decât prin aceea ce simt alții despre situațiunea lui. De aceea motivele principale ale dezvoltării comportării criminale izvoresc din copilărie și nu din adolescență. De multe ori comportarea criminală din copilărie este motivată prin emoțiuni antipatice cari au luat naștere în urma iubirii refuzate sau în urma aprobării fanteziei vii. Copilul în majoritatea cazurilor nu comunică nimănui comportarea sa antisocială, reacțiunea sa apare în esență isterică sau neurotică. Este preocupat de emoțiunile conflictelor, parca'r fi isteric, devine timid cercetează mediul înconjurător, folosindu-se de prima modalitate de scăpare, fără a se interesa de rezultat. În caz că copii se asociază în bande, situațiunea este mai benignă și constituie o stare normală de dezvoltare, fără a lăsa urme. Dacă totuși persistă trebuie să căutăm factorii menționați mai sus: constelațiuni neurotice, care înconjoară tinerețea, într'o serie de stări de tensiune, din care criminalitatea pare a fi o scăpare. Pentru un laic perioada adolescenței pare a reprezenta sursa adevărată a criminalității, datorită faptului că tendințele criminale încep să se arate franc numai în această perioadă. Însă aceste tendințe reprezintă rezultatul unei soluții greșite a problemelor anterior formate și o extensiune a factorilor creați încă în copilărie. Comportarea criminală poate să apară și mai târziu la maturitate sau chiar la senilitate, având oarecare formă particulară în fiecare perioadă. Și astfel trebuie să admitem că nu există perioadă care să nu fie cu totul lipsită de crimă, precum nu există perioadă lipsită de comportare neurotică.

Un individ normal este capabil să-și frâneze dorințele sale personale în interesul societății și este apt de a efectua un compromis constructiv, pe când alții au dificultăți enorme pentru a-l realiza. Dificultatea se prezintă sub două forme: 1). individul reușește a-și înfrâna dorințele antisociale, societatea nu suferă din cauza lui, dar în schimb suferă dânsul. Aceasta este calea nevroticului. 2). sau nevrând să sufere dânsul personal, face ca societatea să sufere, aceasta este calea psihopaticului. Iar în unele cazuri individul nu ia o comportare așa de extremă, cum ne-am așteptat datorită eforturilor făcute pentru a conserva societatea de consecințele comportării sale antisociale, deși făcând-o să sufere într-o măsură oarecare, ca de ex. în caz de cleptomanie, exhibiționism etc. În acest punct neuroza și crima se confundă.

„Familia este punctul de plecare a comportării normale neurotice și criminale. Iubirea obținută din partea diferiților membri ai familiei din primii ani ai vieții, vor forma direcțiile comportării viitoare ale individului. Toți suntem născuți criminali în sensul că toți suntem născuți fără refulare, căci cultura este aceea care o condiționează. Scopul nostru este ca să găsim de ce refularea a lipsit, de ce individul a scăpat să învețe lecția supunerii personale în serviciul culturii“. (Ben Karpman).

Am insistat direct mai mult asupra concepției psihanalitice a crimei și asupra factorilor săi etiologici căci ne prezintă o importanță mai mare din punct de vedere al aplicării acestei concepții, decât clasificarea, care n'are decât o valoare pur teoretică.

Psihanaliza face următoarea clasificare: (Genil Perrin).

a) Criminalitatea imaginativă.

b) Criminalitatea efectivă:

I. Criminalitatea ocazională.

II. Criminalitatea abituală:

1) Crima organică

2) Crima normală

3) Crima neurotică.

Psihanaliza studiază în special crima neurotică, lăsând la o parte celelalte forme. Am văzut mai sus care este etiologia crimei neurotice, precum și modul de formare a factorilor determinanți, cari sunt totdeauna inconștienți. Crima neurotică este rezultanta conflictului dintre partea socială, supraeu și asocială sine, a personalității. De cele mai multe ori criminalul nu se identifică decât parțial cu actul său; în alte cazuri însă putem descoperi și participarea eului

la un grad superior, deși mobilele rămân inconștiente, aprobarea eului fiind dată prin false mecanisme de raționalizări, de proiecție sau de autopuniție. Scopul urmărit de criminalul nevrotic este de-ași procura o satisfacție contrară exigențelor societății și supraeului și de a obține o pedeapsă, reprezentând reacțiunea societății sau a supraeului. De aici urmează că pedeapsa în loc de a se opune recidivei o favorizează. Criminalul nevrotic este un criminal prin „sentiment de culpabilitate“.

Freud a descoperit acest sentiment de culpabilitate în cursul analizei bolnavilor, cari se acuzau de diferite fapte ilicite, comise în prepubertatea lor. În rezolvarea acestui sentiment enigmatic, Freud își îndreaptă atenția lui asupra două chestiuni: 1. De unde provine acest sentiment de culpabilitate? 2. Este oare probabil că o astfel de cauză ia parte în producerea unei părți însemnate de crime umane? Ca răspuns la prima întrebare găsește că sentimentul de culpabilitate, provine din complexul Oedip, fiind o reacție a celor două intenții criminale, acelora de a omori tatăl și a avea relațiuni sexuale cu mama. În raport cu aceste două crime sunt cele comise pe urmă, pentru a fixa asupra lor sentimentul de culpabilitate, provocând o ușurare psihică pentru persoana respectivă. Acest sentiment de culpabilitate îl găsim și după perioada prepubertății, după dispariția complexului Oedip. În capitoul precedent am arătat raportul între complexul Oedip și supraeul, care se prezintă ca moștenitorul acestui complex. Astfel ușor putem înțelege că după faza prepubertății când dispăre complexul Oedip, sentimentul de culpabilitate reprezintă „rezultatul unei tensiuni care există între eul și supraeul“ (Freud).

Cu această ocazie menționăm și raportul sentimentului de inferioritate al lui Adler cu sentimentul de culpabilitate. Freud susține că acest sentiment de inferioritate are rădăcini erotice. Copilul sau adultul se simt inferiori, când remarcă că nu sunt iubiți. Singurul organ într'adevăr considerat ca inferior este penisul neisprăvit, clitorisul fetei. „Cauza principală a sentimentului de inferioritate trebuie căutată în raportul eului cu supraeul, căci sentimentul de inferioritate ca și cel de culpabilitate traduc o tensiune între eu și supraeul. De altfel este foarte greu de distins sentimentul de inferioritate de cel de culpabilitate. Poate ar conveni să considerăm sentimentul de inferioritate ca un complement erotic al sentimentului de inferioritate morală“ (Freud).

Să revenim la a doua chestiune în raport cu senti-

mentul de culpabilitate. Observația analitică zilnică a arătat că adeseori copii sunt răufăcioși, comit diferite fapte indecente, iar odată pedepsiți se liniștesc. În toate aceste cazuri găsim urmele sentimentului de culpabilitate cari îi îndeamnă să-și caute pedepsirea. Printre criminalii neurotici crima ar putea fi motivată prin pre existența acestui sentiment de culpabilitate.

B) *Perversiunile sexuale*. Perversiunile sexuale au format întotdeauna un capitol enigmatic al sexologiei, încercările de a le explica în mod științific au fost lipsite de motive doveditoare și de cele mai multe ori diferă după autor. Un progres hotărât a fost realizat prin aplicarea teoriilor psihanalizei în această materie.

Înainte de a expune concepția psihanalitică asupra acestei materii, vom da un rezumat al concepției Medico-Legale după Manualul de Medicină Legală al D-lui Prof. M. Kernbach.

În ce privește partea juridică „prin actele de inversiune sexuală se înțeleg numai actele, cari sunt săvârșite cu violență, care provoacă scandal public sau când ele sunt reclamate de însuși victimele. Cu excepția delictului dela art. 425 și dela art. 426 Noul Cod Penal când acțiunea se face din oficiu“.

„Prin perversiune sexuală (noțiune, care corespunde inversiunii sexuale a Codului Penal), considerată din punct de vedere medical, se înțelege satisfacțiunea erotică printr'un act de natură străină, actului heterosexual socotit normal. Recunoaște ca obiect înlocuirea completă sau în parte a organelor genitale sau înlocuirea partenerului printr'o persoană de acelaș sex, printr'un animal sau un obiect. O parte a perversiunilor aparțin numai ultragiului contra bunelor moravuri, voyeurismul, exhibiționismul, salivomania, fetișizmul și actele sexuale săvârșite în public, iar alta, actelor propriu zise de inversiune sexuală, homosexualitatea, sado-masochismul, vampirismul, zoofilia etc.“

În etiologia lor figurează „cauze de anormalitate antecedente ereditare, constituția emotivă cu accidente neuropatice, anomalie psihosexuală, traumatismele craniene din copilărie, influențe sexuale asupra copilului. Din punct de vedere clinic perversiunea sexuală este o afecțiune psihică, care interesează sfera afectivă la indivizi cu dezechilibru umoral, în special endocrinian“.

Privitor la concepția psihanalitică cele mai ciudate și respingătoare perversiuni se explică ca fiind manifestări de instincte sexuale parțiale, cari s'au sustras dela întâie-

tate genitală. Sexualitatea perversă este în general perfect centralizată, toate manifestările activității sale tind spre acelaș scop, adeseori unic; una dintre tendințele parțiale este predominantă, se manifestă singură cu excluderea celorlalte. Sexualitatea perversă diferă de sexualitatea infantilă, cu toate asemănările pe care le prezintă, prin faptul că sexualitatea infantilă în totalitatea ei nu prezintă nici centralizare, nici organizare, „toate tendințele parțiale se bucură de aceleași drepturi, fiecare căutând plăcerea pe cont propriu. „Atât sexualitatea normală, cât și cea perversă derivă din cea infantilă. Am văzut în capitolele anterioare dezvoltarea normală a libidoului la copil, din care am putut constata un anumit număr de dispozițiuni sexuale, a căror funcționare diferă foarte mult de dispozițiunile sexuale ale adultului. Dispozițiunile sexuale ale copilului nu recunosc scopul esențial al sexualității, adică procreațiunea. Orice activitate sexuală care renunță la procreație și caută exclusiv satisfacerea plăcerii independent de aceasta, o calificăm de perversiune. Iată de ce numește Freud copilul un „pervers polimorf“, acest termen reprezentând ceva descriptiv, fără judecată de valoare. În ce privește perversiunile sexual, ale adultului, Freud face distincție între obiectul sexual sursa atracțiunii și scopul sexual, activitatea, prin care se manifestă impulsivitatea. Diferența între obiect și scop devine evidentă, dacă disociăm de exp.: impulsivitatea masochistă. Considerând din acest punct de vedere, perversiunile se pot împărți în două grupuri:

I. În primul grup intră perversiunile caracterizate printr'o deviație a obiectului normal. Aici aparțin homosexualii, cari se comportă aproape de aceeași manieră față de obiectul lor sexual, — reprezentat printr'o persoană de acelaș sex — ca și cei normali. Tot din grupul acesta fac parte acei, cari au renunțat de împreunarea organelor genitale opuse și le înlocuiesc printr'o altă parte sau regiune a corpului, indiferent de structura corespunzătoare sau necorespunzătoare actului în chestiune: de exp.: înlocuirea vaginului prin gura sau anus. Aparțin încă aici acei cari își folosesc de organele lor genitale nu din cauza funcțiunii lor sexuale, ci din cauza altor funcțiuni, la cari aceste organe iau parte. La acești indivizi funcțiunile excrețiunii monopolizează tot interesul sexual. Urmează apoi acei cari au ca obiect de satisfacție sexuală diferite părți ale corpului altele ca organele genitale sau chiar un obiect aparținător persoanei iubite. Aceștia sunt fetișii. În fine grupul acesta mai cuprinde pe acei indivizi cari doresc obiectul

sexual complet și normal, dar îi pretind anumite lucruri ciudate sau chiar oribile, ca de exp.: necrofilii, cari, doresc raportul sexual numai cu cadavre.

II. Grupul al doilea cuprinde perversiunile sexuale caracterizate prin deviația scopului normal. Aceste perversiuni se efectuează după Freud prin două mecanisme: prin transgresiune anatomică și prin fixare. În grupul acesta intră acei la cari scopul diferă de scopuri normale prin aceea, că reprezintă o fixațiune a impulsiiunilor sexuale asupra acelui, ce ar trebui să fie numai faza preliminară a procesului sexual în ansamblul său. Ei obțin satisfacție sexuală fie prin vederea unui membru — aparținător sexului opus — în circumstanțe determinate, fie prin expunerea membrului lor propriu. Perversiunile numite voyeurismul și exhibiționismul. Urmează apoi categoria acelor, cari își găsesc satisfacția sexuală prin a produce dureri și suferințe dela simpla umilire până la cele mai grave leziuni corporale, reprezentată prin sadiștii. Contrar scopului sadiștilor găsim cele ale masochiștilor a căror plăcere unică constă în faptul de a primi dela obiectul iubit tot felul de umiliri și suferințe. În fine mai există perversiuni, cari prezintă o asociație și o încrucișare a mai multor tendințe anormale.

Ficcare dintre aceste două mare grupuri, are două subdiviziuni. a) În prima subdiviziune intră indivizii, cari caută satisfacția lor sexuală în realitate. b) A doua subdiviziune cuprinde indivizii cari se mulțumesc de simpla reprezentare a acestei satisfacțiuni și în loc de a căuta obiectul real, concentrează interesul lor asupra produsul imaginațiunii lor.

Freud se ocupă mai pe larg cu homoseksualitate, sadismul și masochismul. Explică homoseksualitatea prin bisexualitatea constituțională a omului atât din punct de vedere psihic cât și anatomic și susține că starea homoseksuală definitivă se stabilește în urma dezvoltării elementului homoseksual în contul elementului heteroseksual și în urma repercusiunii întâietății phallice. Nu acceptă pretenția homoseksualilor că ei reprezintă un al treilea sex și mai puțin afirmația, că formează o elită a umanității. În cursul analizei se poate constata existența tendințelor homoseksuale la orice nevrotic, chiar mai mult, un mare număr de simptome nevrotice este expresiunea acestei inversiuni latente. Afirmă că numărul homoseksualilor latenți este enorm de mare față de cel al homoseksualilor conștienți și manifesti. „Homoseksualitatea trebuie considerată ca o excrescență aproape regulată a veții de iubire de importanță considerabilă“. (Freud).

Am văzut mai înainte că sadismul este perversiunea caracterizată prin necesitatea de a maltrata, de a umili și de a produce suferințe obiectului sexual pentru a obține o satisfacție sexuală, pe când masochismul este contrariul acestuia, adică persoana proprie este obiectul suferințelor și durerii. Psihanaliza demonstrează că sadismul este mai intim legat de virilitate, iar masochismul de feminitate. Cele două tendințe, sadismul și masochismul, dar mai ales masochismul rămân foarte misterioase pentru teoria libidului. La expunerea vieții instinctuale, am amintit că după Freud sadismul și masochismul oferă exemple excelente de intrucațiune a celor două feluri de instincte Erosul cu Agresiune și că toate pulsionile instinctuale prezintă aceleași intrucațiuni, același aliaj al celor două instincte. Examinând mai deaproape masochismul, Freud găsește că dacă lăsăm la o parte componentele sale erotice, masochismul ne arată existența unei tendințe cu scopul de destrucție, îndreptată în contra propriei sale persoane. Dacă este adevărat ca și în cazul pulsionii de destrucție, eul înglobează toate pulsionile instinctuale sau mai bine, sine-le, urmează că masochismul e mai vechiu decât sadismul, dar că sadismul este pulsionea de destrucție dirijată înafară îmbrăcând astfel un caracter agresiv. O oarecare parte de instinct de destrucție primitivă trebuie să persiste în interior, dar noi nu o putem percepe decât în două cazuri: când se transformă în masochism prin unire cu pulsionile erotice, sau când sub forma agresivității și încărcat mai mult sau mai puțin de erotism, amenință lumea exterioară. Dacă agresivitatea nu pervine să se satisfacă în lumea exterioară, este datorită faptului că poate se lovește de obstacole reale; este atunci posibil că ea renunță de a se manifesta în afară și va mări masa pulsionilor de autodestrucție din interior. Acest proces are o importanță considerabilă. O agresivitate contrariată devine foarte vătămătoare. Totul se petrece ca și cum am fi constrânși de a distruge ființe și lucruri pentru a nu ceda tendinței de autodestrucție, pentru a evita propria noastră destrucție.

Deși a adus clarificări importante în explicarea acestor două perversiuni atât de ciudate, totuși nu ajunge la un rezultat definitiv.

C. *Aplicarea psihanalizei în procedura penală.* Wertheimer și Klein, doi elevi ai marelui criminalist Hans Gross, au avut ideea de a aplica metoda de asociație verbală a lui Jung în materie judiciară, modificând dispozițiunea experienței considerând-o ca o ecuație de gradul

întâiu, compusă din doi factori a) și b) cunoscuți și un factor x necunoscut. În experiența lui Jung, x reprezintă complexul necunoscut, iar a) și b) reprezintă cuvântul inductor, respective cuvântul de reacție. Ei procedează altfel: aleg un complex cunoscut, acționează asupra lui prin cuvintele inductoare alese în acest scop și trece pe x de partea persoanei reacționante: în cazul acesta este posibil să decidem, după rezultatul reacțiilor, dacă persoana examinată poartă în sine sau nu complexul în chestiune. Dispozițiunea experienței corespunde exact cu aceea a judecătorului de instrucție care vrea să știe, dacă anumite fapte care-i sunt cunoscute, sunt tot așa de cunoscute și de acuzat în senzul că e autorul acestor fapte.

În rest se procedează după aceleași norme ca și în experiența lui Jung, luând în considerare aceleași semne revelatoare, cari arată dacă persoana examinată posedă sau nu complexul, asupra căruia se acționează prin cuvinte inductoare. Orice tulburare în reacție indică existența reală a complexului presupus la persoana examinată. Explicarea tulburării după Freud este următoarea: „Complexul prezent la acela, pe care-l chestionăm, este investit de afect și prin aceea capabil de a sustrage o oarecare cantitate de atenție dela operațiunea reacțiunii“.

La început s'a crezut, că prin analogie între isteric și criminal — relativ la prezența secretului, inconștient la primul, conștient la cel din urmă — s'ar putea aplica aceeași procedură a metodei de asociație verbală a lui Jung. Mai târziu însă s'a dovedit că valoarea practică a acesteia se reduce la minim.

1). *Rolul psihanalizei în tratamentul criminalilor și în profilaxia crimei.* Adevăratul teren de aplicație a metodelor psihanalitice îl constituie reeducarea criminalilor nevrotici. Reducerea lor se face prin cura analitică obișnuită, prin metodele de tratament amintite în capitolele anterioare. Rezultatele variază după autor, Lippmann și Sonnenschein citează cazuri cu vindecări definitive. Scopul principal al analizei este de a găsi prin analiză sentimentul de culpabilitate inconștientă a cărui aducere în conștiință trebuie să împiedice exteriorizarea lui în viitor într'un act asocial. Această tendință odată recunoscută va putea fi sublimată.

Pentru realizarea unui astfel de program, marele magistrat psihanalist Camargo y Marín dă un program complet. Programul lui vizează transformarea radicală, a întregului sistem penal actual, plecând dela ideea că fraudă poate trece

prin cele patru faze ale evoluției freudiene: transformarea în contrarul său, orientarea sa spre eu, refularea și sublimarea. Această transformare se execută fie prin cenzura conștiinței personale, fie prin reacțiune socială. După el, sistemul penal actual nu corespunde nici de cum acestor cerințe și el propune pentru tratamentul delicvenților o organizare specială. Personal specializat recrutat dintre medici, criminaliști și pedagogi și în stabilimente speciale, alcătuite din clinici și școli de educație. Acest program însă n'a fost realizat încă în nici o țară din cauza dificultăților de ordin moral și material.

Profilaxia crimei. Dacă până acuma psihanaliza n'a dat rezultatul dorit în domeniile mai sus amintite, se atribuie faptului că psihanaliza nu poate fi aplicată cu succes în toate cazurile. Pentru aceea trebuie să îndreptăm privirea noastră asupra profilaxiei criminalității, căci mai ușor este a împiedeca dezvoltarea unui proces patologic, decât a combate acele proces deja dezvoltat.

Am văzut la etiologia eriminalității importanța educației. Responsabilitatea familiei este gravă. Nu se poate nega că criminalii se dezvoltă prin greșala familiei în care copilul n'a fost înzestrat cu emoțiuni de legătură (binding-emotions) necesare pentru a-l păstra în sânul ei. Problema următoare va fi de a descoperi ce fel de măsuri profilactice, protective trebuie luate, pentru a pune în joc aceste emoțiuni. Dacă se produce un deranj în balanța iubirii, urei și fricii copilului, atunci copilul va fi un neurotic sau un criminal. Un criminal neurotic este acela, care se îndreaptă spre scopuri, care die punct de vedere social sunt mult sau mai puțin fără valoare, chiar periculoase și de aceea social inacceptabile, mai ales de aceea că mijlocul adoptat în atingerea scopului este antisocial. Aichhorn a studiat chestiunea foarte amănunțit și plecând dela concepția că la nevrotici și la disociali delicvența provine din satisfacerea insuficientă a libidoului din prima copilărie, este necesar ca să provocăm transfertul. La nevrotici trebuie să înlocuim părintele lipsit psihanalitic, în care caz transfertul se face dela sine. Iar în cazul disocialului, este necesar să câștigăm încrederea lui, chiar prin prețul aprobării momentane a faptului său, căci numai în astfel de condițiuni se poate executa transfertul. Aceleași principii sunt de urmat în caz de delicvență mixtă. Această operație se execută prin ajutorul psihanalizei.

R. de Saussure merge și mai departe și sfătuiește o educație analitică în toate familiile pentru evitarea conflictelor care duc la criminalitate. Principiile sale preconizate

sunt următoarele : autoritatea să fie înlocuită prin rațiune și așa se va evita refularea urei. Îndepărtarea copiilor din camera conjugală și ajutarea lichidării complexului Oedip prin explicațiuni inteligente luând aceleași măsuri și pentru lichidarea complexului de castrație. Educațiunea sexuală să fie rațională pentru a evita orice eroare și să găsim ca-lea mijlocie, justă. între *laisser faire* și severitate.

A. Garma susține necesitatea descoperirii factorilor psihologici inconștienți ai delicvenței prin psihanaliză de a-i duce în conștiință și de a-i explica că pedeapsa nu este punitie pentru a ispăși delicvența, ci este o reformă. Trebuie ca pedeapsa să fie cât mai moderată.

S. de Sanctis propune ca măsuri de profilaxie ameliorarea mediului familiar, scoaterea copiilor din familiile necorespunzătoare din punct de vedere educativ și plasarea lor în institute speciale.

M. Jimenez de Asua este mai mult partizan al Adlerismului, decât al Freudismului, crede că pedeapsa trebuie înlocuită prin resocializarea educativă a delicvenților.

Melitta Schmiedeberg procedând la psihanaliza copiilor și adolescenților asociali dintre 6 ¹/₂ și 20 ani, găsește ca majoritate a greșelilor: agresiunea, minciuna, calomnia, etc. și fapt interesant lipsa sentimentului de culpabilitate pe care ea îl crede de a se fi transformat în anxietate. (Vede în psih analiză tratamentul și profilaxie eficace.)

M. S. Gregory e de părere ca psihanaliza să fie introdusă în școli pentru a depista deviațiunile personalității, prin care s'ar putea spera diminuare delicvenței.

H. Laugier și D. Weinberg, propun crearea unui laborator ambulant în autocamioane, pentru studiul tinerilor delicvenți din punct de vedere fizic, fiziologic, psihic și caracterologic. Aceste laboratoare ambulante să execute examinările la anumite intervale, în toate institutele de deținere, cari nu posed un laborator special.

H. Hetzer crede necesar înființarea posturilor de psiholog expert, căci ajunge la concluzie că prezența traumatizmelor psihice la delicvenți este indiscutabilă.

Fred Brown după examinarea comperativă a copiilor normali și nervoși, așa numiți „predelicvenți“, stabilește că nu orice comportare neurotică este antisocială, dar comportarea neurotică a unui copil, ușor îl poate conduce la acte antisociale. Insistă asupra faptului că nervoza este un fenomen psihologic, social, fiind o reacție naturală la un mediu anormal. Ar trebui introdusă în școală analiza obligatorie a copiilor și prin îndrumări date copiii s'ar putea

adapta mai ușor la situațiuni sociale, având ca urmare reducerea delicvenței.

După Cotgrave cauza crimei rezidă în influențele nefaste ale ambianței familiare, lipsa ocupației. Amintește de o realizare practică cu privire la educarea copiilor criminali, care în „Casa de Educație Nottingham“ trăesc complet liber, fiecare având câte o ocupație, fiind considerați ca membrii cinstiți ai societății și nu ca criminali, bucurându-se de toate drepturile. Așa de ex.: pot ieși din cămin chiar seara, pot să se ducă în oraș. Rezultatele obținute au fost excelente.

La congresul mondial al „New Education Fellowship“ din 1937, Mme. Dr. Susan Isaacs dela Universitatea din Londra, susține că societatea trebuie să aibă la baza sa libertatea personalității. Aceasta libertatea nu poate fi atinsă, decât prin orientarea individului spre relațiunile fundamentale și fatale între părinții și copii. Studiul amănunțit bazat pe metodele psihanalitice a arătat că sentimentele și impulsunile copilului față de părinții săi, sunt la baza tuturor diversităților caracterului, idealurilor și atitudinilor sociale. Propune ca la baza educației să fie principiile psihanalitice.

Menționăm în fine că există un „Institut pentru tratamentul științific al delicvenței“ (Institute for the Scientific Treatment of Delinquency) în Anglia, care ține cursuri speciale pentru „Agenții de Probațiune“ (Probation Officers) și „Membrii Societăților de Patronaj“ (Social Workers) asupra variatelor aspecte ale delicvenței.

Înainte de a încheia, amintim că părea marilor magistrați și medicilor legiști, partizani sau nu ai psihanalizei, precum și cea a psihaliștilor vestiți, este departe de a fi consunătoare în ce privește utilitatea și posibilitățile de aplicare a teoriilor psihanalitice în domeniul științelor criminale. În general am putea repartiza autorii în trei grupuri după părerea lor :

În primul grup intră acei cari sunt convinși de imposibilitatea aplicării psihanalizei în științele criminale. De exp.: Aschaffenburg, Hansel, Hesnard, Ruiz Maya, Vorweack, Hartenberg etc.

Din grupul al doilea fac parte un mic număr de autori care pretinde posibilitatea realizării unei aplicări totale a psihanalizei prin schimbarea radicală a întregului sistem penal actual. De exp.: Camargo y Marin etc.

Și în fine grupul al treilea cuprinde autorii cari întrevăd posibilitatea aplicării parțiale a psihanalizei în anumite

domenii ale științelor criminale, în special în profilaxia crimei. Aceștia sunt cei mai numeroși. De exp.: A. Garman, S. de Senetis, M. Schmiedeberg, H. Laugier, F. Brown etc.

Ni se pare că cei din grupul al treilea stau mai aproape de realitate, în ce privește aplicarea psihanalizei în domeniul științelor criminale, căci pentru a putea realiza dorința celor din grupul al doilea, ar trebui schimbate întreaga concepție a sistemului moral actual, ceace ar avea ca urmare o răsturnare a întregului edificiu social actual.

OBSERVAȚIUNE. (E. DE GREFF)

Un om de 28 ani, în starea beției omoară o fată fără nici un motiv. Cu câteva zile înainte a făcut un atentat la pudoare asupra unei alte victime, fără să îi fost indentificat și pedepsit. Expertiza mintală conține: fără a nega influența posibilă a alcoolului, este cert că criminalul n'a fost inconștient de loc. Astfel a fost condamnat la muncă silnică pe viață. Analiza avea posibilitatea de a l observa timp îndelungat și îrapat de caracterul gratuit al crimei a căutat înțelegerea mai perfectă a cauzelor. S'a pus în evidență prin psihanaliză un sindrom de origină încă din copilărie, cu masochism și autoacuzare la vârsta de 7—8 ani, apoi egoncentrismul marcat, autism al fiecărei atitudini sociale, impulsivitate, puerilitate și existența insensibilității morale, decurgând din inapținutudinea de a simți în locul altuia; pe scurt o întreagă simptomatologie primară cu dominante autistice și schizoide, ceace este suficient pentru a stabili starea paranormală. S'au mai constatat câteva simptome de regresie și disociație. Crima poate avea valoarea unei deliberări. Deși analiza n'a dat rezultatul concludent al unei delievențe paranormale este totuși greu, să ne gândim ia un astfel de caz.

Concluziuni.

1. Medicina legală în ramura ei criminologică apelează la metode psihanalitice pentru :

a) cunoașterea criminalului în vederea depistării factorilor criminogeni.

b) cercetarea prezumțiilor în legătură cu identificarea criminalului,

c) serierea infractorilor și eliminarea cazurilor patologice dificile.

2. Medicina penitenciară poate utiliza și metode psihanalitice în vederea reeducației sociale a infractorilor precum și în vederea profilaxiei criminale a delicvenților minori.

Văzută și bună de imprimat :

Decanul facultății,

Președintele tezei,

ss. Prof. Dr. I. DRĂGOIU

ss. Prof. Dr. M. KERNBACH

Bibliografie.

1. *A. Adler*: Emberismeret (Individuál Pszichologia).
2. *Aichhorn*: Verwahrloste Jugend 1925—1931 1 Vol. Internat. psychoanalit. Verlag, Wién.
3. *Alexander, Franz M. D.*: Three criminal types as seen by the psychoanalyst. A symposium. Psychoanal. Rev. 24/IV-1937.
4. *Cl. P. Armstrong*: A psychoneurotic reaction of delinquent boys and girls. Journ. of Abn. and Soc. Psychology Oct.-Dec. 1937.
5. *I. Andueza*: El psicoanálisis en Criminología Psiquiat. y Criminol. 2 III-IV/1937.
6. *M. Bonaparte*: Le cas de Mme Lefebvre. Rev. Franc. de Psychanal. T. I. No. 1. 1927.
7. *M. Brierley*. Present tendencies in Psychoanalysis. The British Journal of Medical Psychology Vol. 14. part. III. 1934.
8. *F. Brown*: The problem of nervousness and its objective verification in children. Journ. of Abn. Psychology XXXI. 2. 1936.
Neuroticism of institution versus non-institution children. Journ. of Appl. Psychology Aug. 1937.
9. *Camargo y Marin*: El Psicoanálisis en la doctrina y en la practica judicial I. vol. Madrid Aguilar 1931.
10. *Cotgrave*: Des adolescents infractaires á la loi et la génération de guerre. Informations Pedagogiques Internationales. Nov. 1936.
11. *S. Ferenczi*. Lélekelemzés. A Pszichoanálisis haladása.
12. *Finlayson, Alan Daniel M. D.*: The unconscious motivation of criminal behavior. Ohio—State Med. Journ. 5 Apr. 1937.
13. *A. N. Foze*: Notes in criminological analysis. Psychoanal. Rev. Jan. 1936.

14. *S. Freud*: Cinq leçons sur la Psychanalyse Ed. Payot 1927.
 Essai de Psychanalyse Ed, Payot 1927.
 Totem et Tabou Ed Payot 1932.
 La psychopathologie de la vie quotidienne Ed. Payot 1933.
 Introduction à la Psychanalyse Ed. Payot 1936.
 Trois essais sur la théorie de la sexualité N. R. F. 1925.
 Essai de Psychanalyse appliquée N. R. F. 1936.
 Nouvelles conférences sur la Psychanalyse N. R. F. 1936.
 Le mot d'esprit et ses rapports avec l'inconscient N. R. F. 1937.
 Délires et rêves dans la Gradiva de Jensen N. R. F.
 Un souvenir d'enfance de Leonardo da Vinci N. R. F. 1937.
 Ma vie et la Psychanalyse, Psychanalyse et Médecine N. R. F. 1938.
 L'Avenir d'une Illusion Ed. Denoel et Steele 1932.
 Malaise dans la Civilisation Ed. " " 1934.
 Álomfejtés. Somló Béla kiad. 1929.
 Az ösválami és az én. Pantheon kiad. 1935.
15. *A. Gemelli*: Il compito dello Psicologo nello studio del delinquente.
 Rev. di Diritto Penitenziario 14, 3. 1936.
16. *Genil Perrin*: La Psychanalyse en Médecine Légale
 Annales de Med. Leg. No. 6 Mai 1932,
 Psychanalyse et Criminologie
 I Vol. Alcan Paris 1934.
17. *E de Greff*: Essai sur la psychopathologie d'un crime gratuit J. B. de N. XXXV. 5. 1935.
18. *M. S. Gregory*: Psychiatry and the problems of delinquency
 Am. Journ. of P. Jan. 1935.
19. *Hesnard et Laforgue*: Les processus d'autopunition
 Rev. Franc. de Psychanal. T. IV. No. 1, 1930.
20. *H. Hetzer*: Psychologische Begutachtung misshandelter Kinder Z. f. Ang. Ps. L. 3—4, 1936.
21. *Imago*: Fascicule II. 1931 Intern. psychonal. Verlag, Wien.
22. *J. Jimenez de Asua*: Valor de la Psicología profunda en ciencias penales. Psicoanálisis y Psicología individual.
 Rev. de Criminol. Psiquiatr. y Med. Leg. 22, 1935.

23. *C. G. Jung*: Diagnostische Associationsprüfungen. Zeitschrift f. Psychoter. und Med. Psychol. Bd. II. Diagnostische Associationsstudien Bd. I. 1906. Bd. II. 1910.
24. *E. Jones*: Traité théorique et pratique de Psychanalyse. Ed. Payot 1925.
Psychoanalysis and the Instincts.
British Journ. of Psychology Part III. Jan 1936.
25. *B. Karpman*: M. D. Crime and adolescence. Mental Hygiène vol. XX No. 3 Jul. 1937.
26. *M. Kernbach*: Medicina Legală Ed. Univ. 1937. Cluj.
27. *H. Laugier et Weinberg*: Étude et Orientation Professionnelle des jeunes délinquents.
Tr. Hum. 1936.
28. *P. Pandrea*: Psihanaliza Judiciară 1934.
29. *M. Pop*: Psihanaliza și Stiințele Criminale 1935.
Iubirea și crima 1935.
30. *Popescu Sibiu*: Psihanaliza 1936.
31. *Th. Reik*: Der unbekannte Mörder Vol. I. Intern. Psychoanal. Verl Wien 1932.
32. *S. M. Robinson*: Can be delinquency measured
Col. Univ. Pr. 1936.
33. *W. Ryan*: Le VII-e Congrès mondial de la New Education Fellowship.
Inform. Pedag. Internat. Nov. 1937.
34. *S. de Sanctis*: La tecnica psicologica per la conoscenza e per l'emenda dei minori travati e delinquenti 1935.
35. *R. de Saussure*: Profilaxie du crime et de la délinquance dans la jeunesse par la Psychanalyse L'Hygiène Mentale Mai 1931,
36. *M. Schmiedeberg*: The Psychoanalysis of asocial children and adolescents.
Journ. of Psychology XVI. 1. 1935.
37. *P. Schroeder*: Criminal behavior in the later period of life.
Am. Journ. of Psychology XCII. 1936.
38. *The Eugenics Review*: Notes Oct. 1938.
39. *I. C. Urechia—Mihăilescu*: Tratat de Patologie Neuro-Mintală Ed. Lepage 1929.
40. *I. C. Urechia—Retezeanu*: Psihanaliza și Orientarea Profesională Clujul Medical 1929
41. *F. Wittels*: Criminal Psychopath. in psychoanalytic system. Psychoanal. Rev. 24 Jul. 1937.